

Lisianthus niet jaarrond op water te telen

Kan lisianthus het hele jaar door op water worden geteeld? En hoe moet de plant dan worden verankerd in het teeltsysteem? Na drie jaar in de zomer en lente goede resultaten te hebben geboekt, bekeek Proeftuin Zwaagdijk in het vierde afsluitende jaar de jaarronde teelt van lisianthus op water. Op basis daarvan zijn geen harde conclusies te trekken, maar de resultaten in het proefjaar waren in de winter en herfst minder succesvol dan die van de zomer en het voorjaar. Jaarrond lisianthus op water telen lijkt daarmee van de baan.

H. Meester

H. (Hans) Meester is werkzaam bij Proeftuin Zwaagdijk, 0228-563164.

Vier jaar lang heeft Proeftuin Zwaagdijk gekeken naar de mogelijkheden van de teelt van lisianthus op water als na- of voorteel voor tulpenbroeiers met waterbakken. In die jaren is gebleken dat lisianthus op stilstaand water goed gedijt. Het bleek mogelijk om in de maanden mei tot en met oktober op water goede bloemen te telen en om ten opzichte van de grondteelt voordelen te behalen op gebied van milieu, energie en ruimtebenutting.

Moeilijke teelt

Technisch is waterteelt haalbaar, maar tulpenbroeiers ervaren de teelt van lisianthus als moeilijk. De verdiensten zijn onzeker en de start is duurder vanwege de grote pluggen. Telers zijn daarom minder enthousiast dan in het begin. Proeftuin Zwaagdijk voerde de proeven steeds uit in de lente en de zomer. Of de teelt ook jaarrond mogelijk is, was nog niet bekend. Evenmin als de oplossing voor het in het water verankeren van planten in kleine pluggen.

Bij de teelt op water kunnen grote pluggen goed worden vastgezet, maar deze zijn duurder. Voor de goedkopere 600-gaatspluggen biedt een stevige afdekplaat soelaas. Een goede plaat zorgt voor isolatie en hygiëne en houdt de basis van de planten goed vast, zodat de takken recht omhoog groeien. De teelt op water bleek in de herfst en winter minder succesvol. Wellicht omdat het water ondanks de afdekplaten, in het begin van de teelt te veel opwarmde door de instraling van de assimilatielampen. Dit verklaart enigszins de slechter wordende waterkwaliteit. De wortels werden gevoeliger voor pythium en de planten in het grensgebied van lucht en water kregen meer last van botrytis en fusarium. Het gevolg was veel uitval (afhankelijk van cultivar en plantweek 24 tot 44% uitval). De kwaliteit van de planten wisselden.

In het voorjaar en de zomer voldeed de teelt op water veel beter: er was minder uitval en de kwaliteit was goed en redelijk uniform. In deze seizoenen werd niet meer belicht, was het klimaat beter en waren de

planten sterker dan die van de winterplantingen. De lisianthus groeide het best bij een pH tussen de 6 en 7. Hogere pH-waarden geven geen problemen, bij een pH beneden de 5 treden wel gebrekverschijnselen op.

Sturen met EC

Met de EC kan de groei van de planten worden gestuurd. Vooral tijdens de vegetatieve groei had de hoogte van de EC in de proef invloed op de lengte- en diktegroei. Tijdens de generatieve groei bleek het belangrijk de EC op te voeren van de beginwaarde van 3 EC tot de waarde 6 of hoger. Na de knopvorming mag de EC niet veel zakken. De plant zal anders vooral in de lengte groeien en minder bloeien. ■

Proefopzet

Van week 44 in 2001 tot en met week 42 in 2002 werd elke twee weken een set lisianthus geplant. In totaal dus zesentwintig plantingen. Met verschillende teeltaspecten werd rekening gehouden: het belichten (circa 6.400 lux) en CO₂ toedienen, de ruimtebenutting, het klimaat en het assortiment. De cultivars die werden gebruikt, waren door het seizoen heen variabel. Er werd geteeld op stilstaand water in prikbakken (hydrobakken) van Bulbfust met tempex afdekplaten met kleine (600 gaats) Preforma lijmpluggen van Jiffy Products. Het water werd bemest met een NPK-schema, ontwikkeld in samenwerking met Ball Holland. De proef is uitgevoerd in opdracht van Productschap Tuinbouw en de landelijke studiegroep lisianthus van LTO. De resultaten van energiemetingen die tijdens de proef zijn gedaan voor een energieproject van LASER, zijn nog niet uitgewerkt.

Wisselende kwaliteit en veel uitval in winter en herfst tijdens het proefjaar wijzen op beperkte mogelijkheden voor jaarronde teelt van lisianthus op water.

Foto: Proeftuin Zwaagdijk